

Pozice školy v oblasti nakládání s odpady

V případě základních škol je v drtivé většině zřizovatelem obec či svazek obcí. Povinnosti školy v oblasti nakládání s odpady, včetně školních sběrů, jsou vztaženy k obci na jejímž území se škola nachází, nikoliv k obci, která je jejím zřizovatelem.

Školy v odpadové oblasti **hrají roli příjemce odpadů ze školních sběrů**, ale také roli **původce odpadů vznikajících při činnosti školy jakožto právnické osoby** (odpady z běžného provozu, ze **školních jídelen** či jiné **odpady**, které vznikají jako důsledek různých **úkonů ve škole.**) Obě tyto roviny mají svá specifika a řídí se jinými pravidly.

Školní sběr

Za školní sběr je považován sběr využitelných složek komunálního odpadu (papíru, plastů a kovů) od žáků a studentů organizovaný školou prostřednictvím soustředovacího prostředku (kontejneru, či pytlů) umístěného dočasně v areálu školy.

Doporučení pro školy:

- Dle **§ 20** zákona č. 541/2020 Sb. **může škola** od žáků nebo studentů **přebírat odpady papíru, plastů a kovů** z domácností. V tomto případě se na školy nevztahují povinnosti provozovatele zařízení pro nakládání s odpady.
- **Školní sběr** by měla škola **provádět po dohodě s příslušnou obcí**, a to s tou, na jejímž území se nachází (**obec nemusí být nutně její zřizovatel**).
- **Škola** se okamžikem převzetí odpadů **stává vlastníkem odpadů** sebraných školním sběrem, s tímto odpadem nakládá – soustřeďuje jej a předává do zařízení pro nakládání s odpady (např. sběrný), příp. **za ně přijímá odměnu**.
- Škola plní ve vztahu k převzatým odpadům všechny povinnosti původce odpadu, **s výjimkou povinnosti podání ročního hlášení o produkci a nakládání s odpady**.
- Povinnosti **vést** o odpadech ze školního sběru **evidenci** a uvádět je v ročním hlášení **přechází na obec**, která je jeho původcem.
- **Škola předá do 15.ledna** následujícího roku obci **údaje** o hmotnosti převzatých druhů odpadů a o zařízeních určených pro nakládání s odpady (formulář v příloze č. 3 vyhlášky 273/2021), kterým převzaté odpady (ze školních sběrů) předala, za předchozí kalendářní rok.
- Školy musí před prvním vývozem informovat oprávněnou osobu, které odpady předávají, o tom, že partnerem (původcem), kterého má uvádět v evidenci, je obec nikoliv škola.
- Tyto informace je nutné předat i v případě nastalých identifikačních změn u následujících vývozů.

Rozsah a způsob předání údajů o školních sběrech mezi školou a obcí stanovilo MŽP ve vyhlášce č. 273/2021 Sb. **v příloze č. 3**.

Formulář předání údajů o odpadech v rámci školního sběru

Údaje o převzatých odpadech a zařízeních, kterým byly odpady předány				
Vykazovaný rok				
Identifikace obce - oznámení určeno pro obec:				
IČO				
Ulice č.p., č.o.				
Obec				
PSČ				
Identifikace oznamovatele - školy:				
IČO				
IČP				
Název				
Ulice č.p., č.o.				
Obec				
PSČ				
Oznámení vyplnil:				
Datum				
Jméno a příjmení				
Telefon				
Adresa elektronické pošty				
Převzaté odpady				
Druh odpadu:				
Katalogové číslo	Název	Množství odpadu (t)		Identifikace partnera Zařízení pro nakládání s odpady IČO, obchodní firma / název / jméno a příjmení, IČZ / IČOB, adresa
		Převzato (celkem) (+)	Z toho předáno (-)	
20 01 01	Papír a lepenka			
20 01 39	Plasty			
20 01 40	Kovy			

Odpady, které mohou být sbírány formou **školního sběru pochází z domácností** studentů a žáků, proto **mají povahu komunálních odpadů** a měly by být evidovány a předávány oprávněné osobě (odpadové společnosti, do sběrný, na sběrný dvůr, obchodníkovi s odpady...) pod katalogovými čísly komunálních odpadů ve skupině 20.

Nový katalog odpadů od 1.1.2025 definuje nová poddruhová čísla u papíru a kovů. Usnadňuje tím přesnější samostatnou evidenci **nápojových kartonů a hliníku**.

Konkrétní případy odpadů ve školních sběrech:

20 01 01 Papír a lepenka	časopisy, noviny, lepenkové krabice, staré knihy,
20 01 01 01 Kompozitní a nápojové kartony (od 1.1.2025)	kartonové obaly od mléka a džusů
20 01 39 Plasty	víčka z PET lahví
20 01 40 Kovy	víčka od jogurtů, plechovky od nápojů, alobal, kovové vršky, víčka od zavařenin,
20 01 40 02 Hliník (od 1.1.2025)	víčka od jogurtů, plechovky od nápojů, alobal,

Doporučení pro obce:

- Povinnosti vést evidenci o odpadech ze školního sběru a uvádět je v ročním hlášení. Obec je jeho původcem.
- **V ročním hlášení obec zahrne tyto odpady** nahlášené školou, popř. školami **do produkce obce** (pod kód nakládání A00). Velmi důležité je, aby také oprávněná osoba, které se odpady předávají, uvedla ve své evidenci obec jako **původce odpadu**, nikoliv školu.
- Obcím, tyto sesbírané a evidované tuny odpadů od jejich škol, pomohou ke splnění recyklačních cílů.
- Odpad sbíraný v rámci školního sběru lze zahrnout do čtvrtletních výkazů obcí pro AOS EKO-KOM a získat za něj odměnu.

Třídění odpadů ve škole

Pokud škola umožní svým zaměstnancům, žákům, studentům a návštěvníkům ve svých budovách odkládat komunální odpad, musí také zajistit místa pro oddělený sběr papíru, plastů, skla, kovů a biologického odpadu (§ 62 odst. 1 zákona o odpadech). V tomto případě se **nejedná o školní sběr ale o odpad vzniklý z činnosti školy**.

S tímto komunálním odpadem nakládá škola podle zákona o odpadech jako jeho původce v plném rozsahu povinností. **Vyprodukovaný odpad škola předává přímo oprávněné osobě**. Např. svozová firma přistaví škole nádoby na papír, plast a SKO a sváží je, škola má s touto svozovou firmou uzavřenou smlouvu o svozu těchto odpadů. **Škola má možnost zapojit se do odpadového systému obce** na základě smlouvy s obcí a využívat odpadový systém obce, pokud jí to umožní. Pak může škola například využívat nádoby na odpad na veřejných stanovištích a svozy těchto nádob zajišťuje obec. Rozsah využití odpadového systému je nastaven smlouvou mezi obcí a školou.

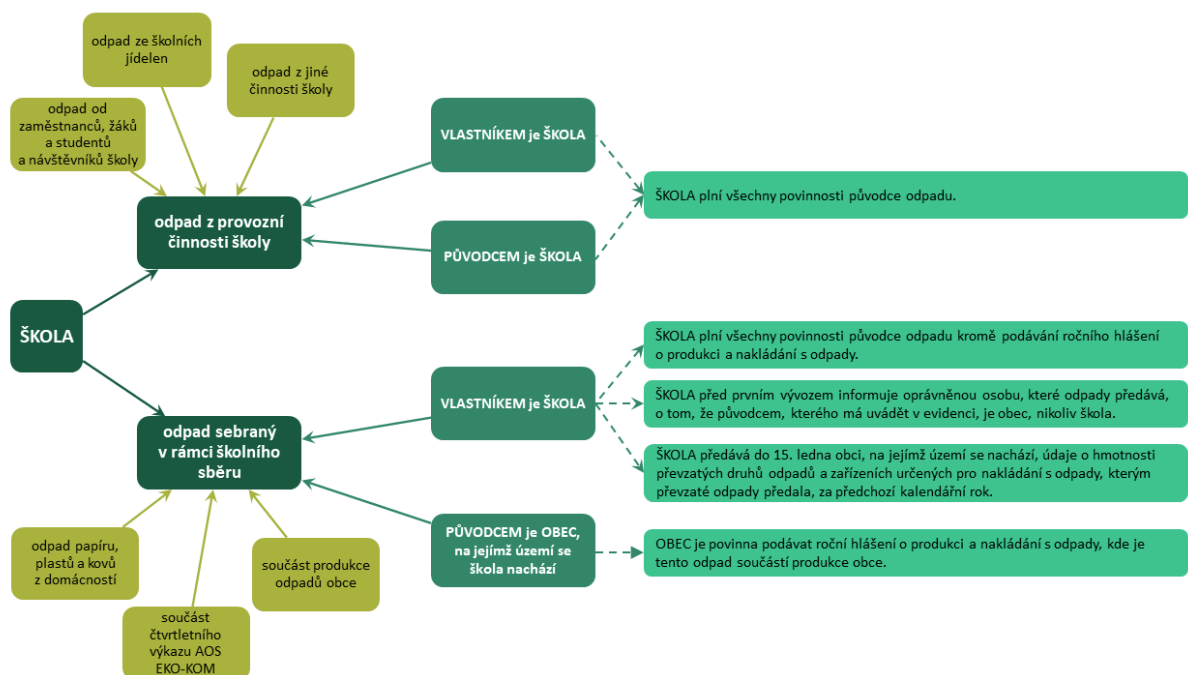
Doporučení pro školy nezapojené do systému obce:

- Škola plní ve vztahu k odpadům, které vznikly z její činnosti, všechny povinnosti původce odpadu. Mimo jiné odpad soustřeďuje a předává do zařízení pro nakládání s odpady jako jeho původce. S oprávněnou osobou jako s příjemcem odpadů uzavírá smluvní vztah.
- Má povinnost vést o odpadech vyprodukovaných při činnosti školy evidenci a uvádět je v ročním hlášení (pokud má škola ohlašovací povinnost).
- Dle § 62 odst. 1 č. 541/2020 Sb. se na školu vztahují povinnosti podnikajících právnických osob při nakládání s komunálním odpadem zajistit místa pro oddělený sběr (třídění) papíru, plastu, skla, kovů a bioodpadů. Pozor: tyto odpady nelze třídit v multikomoditě, např. plast dohromady s NK a kovy.

Doporučení pro školy zapojené do systému obce:

- Škola jako právnická osoba, která produkuje komunální odpady, může tyto odpady na základě písemné smlouvy s obcí předávat do obecního systému.
- Rozsah využívání obecního systému je nastaven smluvním vztahem mezi školou a obcí.
- Pokud škola předá do obecního systému **veškerý** komunální odpad, nevede průběžnou evidenci odpadů podle tohoto zákona, ani neplní ohlašovací povinnosti. Původcem odpadu je obec.

Schéma odpadů vyskytujících se ve školách:

Doporučení pro obce:

- Je-li škola zapojená do systému obce na základě smluvního vztahu s odpady z běžného provozu školy, platí pro ni stejná pravidla jako pro zapojení právnických nebo podnikajících fyzických osob. Pravidla jsou stanovena smlouvou a uvedena v OZV.
- Množství odpadů vyprodukované školou zapojenou v obecním systému **pozitivně ovlivní splnění recyklačních cílů obce.**
- Je na rozhodnutí obce, jaký rozsah využití odpadového systému si zvolí (např. jen v rámci tříděných sběrů a SKO si bude škola řešit sama. Pozor: v tomto případě škola vede odpadovou evidenci)
- **Školní odpad sbíraný v rámci obecního systému může být zahrnout do čtvrtletních výkazů obcí pro AOS EKO-KOM.**
- Pokud není škola do systému obce zapojena a řeší si odpady sama, **nelze tyto odpady vykázat ve čtvrtletních výkazech obcí pro AOS EKO-KOM. Tyto odpady bývají evidovány přes živnostenské výkazy.**

Obecně lze obcím doporučit, aby školám zapojení do obecního systému nakládání s odpady nabídly, pokud tuto možnost ve vyhlášce mají. Školám lze doporučit aby se do systému obce zapojily, pokud jim to bylo nabídnuto nebo aby samy aktivně projevíly zájem a požádali obec o zapojení do obecního systému.